

**Detsenari porta-veu de l'Associació "Minerva,"
Defensor dels interessos morals i materials d'Artá i sa comarca**

Redacció i Administració

Quatre Cantóns, 3 * ARTA

Dels treballs publicats ne son responsables els autors

N'os tornen els originals

P R E U S

Espanya: Trimestre 0'75 Ptas.
Any. . . 3'00 »
Estranjer . . . Doble

Se paga
a la
bastreta

Any II

Artá, (Mallorca) 23 de Janè de 1918

Núm. 28

D'Industria

La nova, lletgida a LLEVANT, de que la petita Serradora de fusta que hi ha a baix des pont de sa Carretera Nova havia sigut comprada per uns gabellins en l'intenció de traslladarla a Cala-Regjada, m'ha omplert de tristesa.

Dita Serradora era l'única manifestació externa de l'industrialisme artanenc. La seva desaparició, a n'es temps que correm, es lamentable; i també digna de consideració y esment, no per es fet en sí, (poc negoci ha produït a sos diferents amos), sinó per lo que significa y representa.

Es la demostració planera de nostre incapacitat per l'industria y treball organitzat; i la prova de la bancarrota de l'esperit modern d'aquesta població.

Avui que l'industria i els industrials son els tot-poderosos de la terra i que la seva força es la força dels seus respectius pobles y nacions; avui que al costat dels reialmes polítics s'alsen els reialmes industrials; avui que En Carnegie rei de l'açer, en Rockefeller rei del petroli, etc. pesen més a n'els destins dels pobles que moltes testes coronades; avui, en plena guerra mundial, promoguda per una rivalitat industrial y econòmica; es quant hem de mirar, tot apenats, com desapareix aquesta petita Serradora sintomàtica de l'ineptitud industrial de nostre benoïguda vila.

¿No heu pensat mai, artanencs, que un poble sense industria ha d'esser, per força, un poble parat, anèmic, trist i sense riquesa; i que sense riquesa no hi ha benestar, ni grans virtuts, ni art, ni hermosura, ni bon viure?

Un poble sense industria es un poble condemnat a l'esclavitud econòmica dels que l'revoltan. Sense industria no hi ha doblers i si ni ha, no circulen, lo que es igual; perquè un home que té un duro i no'l gasta es lo mateix que si no'l tingés.

Un poble merament agrícola podrà tenir terres, fincas, possessions, orris, productes de la terra i guardes o remats de tota classe; però el capital agrícola es peruc y poc reproductiu; es mesquí i s'amaga; es fill del terroç, y com aquest, vá arrán de terra.

El capital industrial i comercial es flexible; brinca i es belluga; salta i redola; passa per moltes mans; alegra molt de cors y mol-

tes ànimes; y engendra es *lujo*, que no es cosa tan dolenta com diuen.

Pot ser col·loque dia explicaré a ne qué es deguda aquesta diferencia entre capital i treball agrícola i capital i treball industrial.

Exemples de lo dit, els tenim a la vora son Capdepera, poble industrial; i Son Servera, poble agrícola.

Capdepera es un poble que acaba de venir al mon (no té un sigle encara); de terres pobres i aixutes; covalca demunt es coll d'una serra de marès, seca i desvalguda. No té ni senyors, lo que aquí en deim senyors,

Son Servera es un poble molt més antic; de terres grasses y fecundes; de gran tradició agrícola; i en molt més riquesa d'arbres y bestia que Capdepera. Ca S'Hereu deu treure mes que totes ses possessions plegades de Capdepera. A Son Servera també hi ha senyors.

Més Capdepera es un poble industrial. Fabrica obra de pauma. Y aixó el fa creixer i viure molt millor, en general, qu'Artá i Son Servera, que son pobles rurals.

¿No es veu a ulls clucs, la diferencia entre Capdepera y Son Servera?

Per convencen basta anar a festa a San Bartomeu y mirar lo que més miren es fadrins: Ses fadrinaes.

Mirem ses atletes de Capdepera les veurem pulides i regalades; fines i airoses; presumides; es seus vestits tenen es tai de cusidora modista; es seus pentinats son capriciosos i sùtils; gasten sabó d'olors fines; canten i ballen amb gracia i amorosia; i, sobre tot no duen mocadó a n'es cap.

Les d'Artá i Son Servera, Déu ens en dó, també son garrides; pero a mi m'agraden més las de Capdepera.

El nostre gran pintor, gloria d'Artá, D. Pere Blanes i Viale, en sos primers temps, cercava els seus agraciats models, entre les joves de Capdepera.

Y es que aquestes deleitoses y aixerides gebellinas, qu'ens tenen el cor robat, son flors de l'industria, y no de la terra.

M'objectareu, potser, que a Artá també fan obra de pauma; tal vegada tanta com a Capdepera; i que aquest fet no ha alterat la fàsonia agrícola d'Artá.

A n'aixó haig de respondre que en tota industria i en tot negoci hi concorren dos elements; els elements directors, econòmics i comercials, que trenen bon profit dels seus treballs, els elements dirigits els obrers, que sols guanyen un petit jornal.

A Artá ballam en sa més lletja; som d'a-

quets derrers. Ens dirigexen els elements econòmics de Capdepera; i s'ho cobren. naturalment.

Es comerciants de Capdepera compren sa pauma a Denia i Alicante i la venen a n'es Artanencs, fent una primera ganancia. Llavores ens compren l'obra feta i la revenen a n'es continent, fent un segon negoci. Per torna, son proveïdors nostres de farines, fustes, etc. etc.

Afegiu a n'aixó les ganancies de transport, giro i comissions, i convindreu tots, que de lo que dona s'obra de pauma, es bon bussi o teada se la menjen es gabellins, mentres aquí sols rovegam un trist os.

Aquest ós, ens vé, desgraciadament, massa escurat, per que hagi pogut canviar-nos nostra condició agrícola amb industrial.

Industria es enginy. es ser artífice i creador. L'industria es un art. i un ofici que transforma i dona vida a nous productes: es l'art de fer robes, gerres, rajoles, mobles, fogons, aixades, estores, sabates, vestits, etc.

La sobreproducció de un article industrial dona lloc a n'es comers d'aquest producte, per que hi ha necessitat de exportarlo; y aquest comerç, dona lloc a l'inter-cambi d'altres articles fabrils o manufacturats, produintse aixís el gran negoci.

Damunt vòltros, industrials o manestrals d'Artá, que no heu sabut fabricar productes per proveir nostres necessitats, quant més per exportar; pesa en primer terma la responsabilitat de nostra inepcia per negocis i per l'industria. Vòltros sou els primers que heu de fer examen de conciencia davant el fet deplorable de la desaparició de la petita fàbrica de serra fusta. Aquest exàmen de conciencia vos dirà: que no haveu sabut progressar al compàs dels altres pobles; que heus heu atrasat; que casi sempre heu sigut venuts per industrials forasters; i que ens han fet tributaris seus.

D'inca ens venen moltes sabates; i d'aquest article hem perdut el mercat de Capdepera y Son Servera, del qual el meritisim Mestre Melsión Bestart, difunt, en fou el darrer exportador.

Manacor ens invadeix de cadires y altres motbles. Ni baldufes fan els nostres fusters.

Es mestres ferrers ja casi no fan claus, ni ferraduras. ni panyes, ni fogons. Se contenen en dobar les eines que s'espennen.

De teuleres y rajolerias, casi no en quedan. Es texidors i tintores han desaparecu

del tot, sense que quedi rastre d'un sol teler. Els canyums ningú el fila; i tampoc se lla-na.

De les indústries agrícoles, els olis y es formatges es manipulen com en temps dels reis moros.

¡I tantes altres petites indústries qu'han naufragat!

**

Aquest penosíssim estat de coses es presta a reflexions poc falagueres. Estam vensuts i abatuts. Tal vegada sense esperança de regeneració.

Peró els homes i els pobles son el que volen ser, i tenen lo que tenen voluntat de tenir. Son industrials y rics els pobles que ho volen ser.

¿Noïtros hem de seguir com fins ara el mateix camí de decadència industrial? ¿Podem redimir-nos? ¿Com? ¿Amb qui'ns medis?

Abans de contestar convé esbrinar qui en té la culpa del estat present.

Al meu entendre tenen la culpa de nostra decrepitud industrial, els principals estaments d'Arta: es senyors, ets americans i es menestrals.

Un altre dia ho veurem.

M. S. Ll.

Vida Social Caixa Rural d'Arta

Aqueixa meritisima entitat en els dies 4, 5 i 6 celebrà, com anunciarem en el convent de S. Antoni el Triduo que cada any dedica a son Patró el Bt. Benardi de Feltre. Les funcions se verén bastant concorregudes. Predicà el P. Gabriel Tous.

El diumenge dia del Reis, se digué Misa Solemne, cantant-se la partitura *Misa Pontificatis* d'en Perosi a tres veus. Predicà el P. Fr. Pere J. Cerdà, Superior del Convent d'Inca.

Aquest mateix dia a las 5 del capvespre tengué lloc la Vetlada literari musical acostumada en el local qu'els PP. Franciscans tenen destinat a escoles de nins.

El local era ple a vessar. Ocupen la presidència el Rt. Sr. Rector D. Gabriel Muntaner, el Batle D. Bartomeu Esteva, el jutge D. Juan Sancho, el Superior del Convent d'Arta P. Juan Garcia, el Pare Cerdà i algunes persones més que no recordam.

Obri l'acte una hermosa pesa a orquesta dirigida pel P. Juan Rubi. Después el Caixé lletgi l'estat de contes i balans de la Caixa Rural de 1917.

El jove auxiliar de la Caixa Pere Sancho recita *Estiu* de Maria A. Salvà i una poesia humorística d'en Penya que foren molt aplaudides.

Els nins del Colegi Franciscà cantaren algunes cançonetes en gestos sistema Dalcrozze amb molt d'ajust i ocupà la tribuna el Rt. P. Juan Cerdà el qual historió la vida de la Caixa Artanenca, desde la seva constitució fins avui, i digué que no pensava mai qu'ambàs al estat floreixent qu'avui ostenta. Faria de les seccions a crear en ella fixant-se especialment en la Secció de Socors mutuos arguint qu'era necessari que els socis la prenguessin amb entusiasme, sense fiar-se de gentes de les societats externes els dependents de les quals a voltes prometen mes de lo que poden. El P. Cerdà logrà interessar vivament a son auditori qu'al final li tributà una ovació.

L'orquesta tocà algunes pessets mes, i s'alsà el Rt. Sr. Rector D. Gabriel Muntaner el qual va dir que desitjava qu'el sócis de la Caixa tenguessin confiança en els qui la di-

rigeixen. Qu'ell, està dins el Consell d'Inspecció i sempre havia vist amb pler com era administrada amb rectitut i justícia. Que si la Caixa no havia realisat encara tots els seus ideals, no per aixó s'havia de perdre la confiança en ella, ni mal parlar d'ella, sinó ajudar tots a que prest siguin una bella realitat. Aprofità l'ocasió per alentar als Artanecs a ben parlar sempre del poble ont nasqueren, perque fer lo contrari es de poc patriotes i no diu gens en favor del qui parla.

El seu discurs fou coronat per llargs aplaudiments del public, que sorti desitjós de qu'es repetesquen sovint actes tan bells com el ressenyat.

CALICANT

A n'En Francesc Blanes i Mestre

Aquí, avans, hi havia un redol de còdois una casa de pagés humil i ennegrida, una terra aixuta, erma, sense res, i un gran sol pesant, calent i enervador.

Avui la casa nova, robant l'espai al cel, pregona l'ardidesa l'estadà novell, i es vincia, voluptuosa la pomera damunt l'orgull del marge nou.

I quant Marc sonriu, dins el comellar els frèvoles branquillons d'els tendres amatillers es maravellen mirarse enfarinolats amb flòvies de neu.

Oh com es tot aquí jove i vinciadis! Dins l'aire teb i sura un suau volateig d'esperança sarta; l'olivera novella, —antic uyastre bosquet— ofrena al sol s'argentada branca, panyora de pau.

Ço es el treball del home. D'un pedragam esteril treuen l'essencia profitosa; de les rocas mortes marges resistents qu'aturin l'impetu de les aigües invernèques.

Encara, però, al pagés d'ara, l'esquena torçada li priva la vista del cel, encara los mes durs treballs los fa la gènere humana. ¡Entrín, que ja n'es hora, els enginyers moderns dins la terra antiga!

Libertin l'home del dur esclavatja, que hom sols per la pensa deu dominar. Noves maneres desterrin esganades rutines, i la terra pròdiga donará, cada any, sa cullita màxima.

De la curulla d'eixes montanyes, voli, terras enllà, la bona nova d'un conrador d'ara que sap juntar modernes conquestes a l'experiencia vella!

Talment en temps primér, del cim d'aquestes mateixes montanyes, brassos de foc, dins la fredor de la nit calmada, trematien la vibració del mon a las encontrades llevantines.

Balard.

La festa de Sant. Antoni

Com cada any el dia 17 se celebrà aqueixa típica festa de canostra. El dia 16 el demati se pessetjaren per la vila fent la capta, els obrers acompanyats de la musica que dirigeix D. Antoni Gili i els dos dimonis que ballaven i duïen una currúa extraordinaria d'atlots tocant corns i picarols. El truí se feia enguany a *Ca'l Capellà de Sa Canova*. Volem senyalar p'els de fora una innovació: qu'an el dimoni petit li posaren bigots i barba.

Tot el dia se sentiren els corns aixordadors i els sons dels picarols.

El vespre anaren els dimonis a l'acompanyada, a completes, mentres s'encengueren trenta vuit fogarons. Enguany n'hi havia de

grossos ferm. Hi havia abundancia de llenya. La gent trespà delitosa tota la vetlada per veure'ls fogarons i el jovent s'engrescava beguent vi i cantant las típiques cançons del Sant.

El dia 17 a les vuit comensà la *cavalcada* Hi hagué poc bestiar. I lo pitjor de tot cap glosador amb s'argument. Els glosadors actuals devien dur dol del Sen Rotget que mori enguany i cada any presentava argument. ¿No seria convenient tornà establir el sistema dels premis per estimular als nostras glosadors?

Després de beneir, se digué l'Ofici en que predicà Mossen Lluís Crespi de Sineu.

Tot el dia hi hagué animació. Vengué molta gent dels pobles veinats. Molts anys.

Espectacles: Teatre Principal

Els dies 17, 19 i 20, tengueren lloc en aqueix teatre tres funcions de Zarzuela a càrreg de la Companyia que dirigeixen l'eminent bariton mallorquí D. Juan Gil-Rey i el mestre concertador D. Ramón Martí.

El dia 17 debutaren amb la zarzuela en 3 actes i 5 quadres *La Canción del Naufrago*.

Tota la companyia estigué be en conjunt El Sr. Gil-Rey en Tio Pedro, sublim, captant-se desde el primer moment la simpatia de la gran concurrencia. La Sra. Arbonés encarnà el paper de Tia Loba logrant grans aplaudiments del públic. La Sra. Valera en Rosa i la Sta. Alapont en Sidora lograren interesar, com també el Sr. Millán per sa veu potentia i aguda de bariton i el Sr. Lorenzo i Vidal.

El dia 19 posaren en escena tres pessets La comedieta *Los corridos*, la zarzuela en 1 acte i tres quadres *Juegos Malabares* i l'altre *Cambios Naturales*. En aqueixes pessets la major part dels actors demostraren tenir mes qualitats p'el género còmic que p'el dramàtic.

El Sr. Gil-Rey en un entreacte cantà el Pròlec de *I Pagliacci* d'una manera sublim. Cautivà al públic que l'aplaudi amb deit.

El dia 20 presentaren amb hermosisim decorat e indumentaria *El Lego de San Pablo* aont la companyia obtingué un gran èxit. Conquistaren forts aplaudiments tots, però en especial el Sr. Gil-Rey en el paper de *Pedro I.*, el Sr. Vidal en *Lego*, Sr. Lorenzo en el Prior i Sr. Lozano en H.^o Antolin.

Mereix un elogi especial el Sr. Martí mestre concertador qu'executa beníssim en el piano, en el que hi posa tot el cor i totes ses forces.

El públic correspongué al esforç de l'Empresa de manera qu'el 17 i el 20 al matí la taquilla ja s'hagué de tancar per falta de localitats.

Per disapte i diumenge s'anuncien noves funcions.

Ajuntament

Sessió ordinària del 6 de Janer

Assistiren el Batle D. Bartomeu Esteva, els tinentes D. Andreu Femenies, i D. Juan Casselles i els regidors D. Carlem Carrió, D. Esteva Espinosa, D. Bartomeu Esteva, D. Pere Llabrés, D. Bartomeu Arta, D. Bartomeu Alsina i D. Francesc Picó.

Se llegí i aprovà l'acta de la sessió anterior. S'enterà al Ajuntament del nomenament de batles de barri D. Llorenç Vicens Roca (a) Xim Jan, a D. Lluís Mestre Sureda (a) Moló i a D. Jeroni Homar Sureda per la Colònia de S. Pere.

S'acordà el número de membres qu'hau de formar les Comissions permanents i se votaren els noms.

S'aprovà l'extracte dels acorts presos per l'A.

juntament durant el mes de Desembre, i ademés la distribució de fonsos municipals per satisfer les obligacions del mes de Janer.

S'acordà pagar del vigent presupost de gastos el canvi del grifó del carré de la Parroquia que mudà el batle per considerar-lo inservible.

S'acordà que sien nou les seccions en que s'ha de dividir el terme municipal per designar els associats.

El batle donà compte dels treballs fets pels caminers en la darrera setmana.

Sessió del 15 de Janer de 2.ª Convocatoria

Assitiren el batle y els dos tinents únicament. S'aprovà l'acta anterior.

S'acordà que per administració se fassin les obres necessàries dins el saló de sessions a fi de convertir en balcó el portal que hi ha, i en portal el balcó.

A proposta del Sr. Femenies s'acordà habilitar la casa n.º 15 del carré de l'Estrella per contractació de jornalers autorisant al batle perquè fassa les obres per administració.

S'acordà l'alta i baixa a sa millarament d'una finca anomenada "Els Puigjols".

S'acordà aprovar l'exposar al públic per vuit dies les llistes dels vocals associats a mortear.

Aprovar les relacions negatives de deutors i acreedors del Municipi segons la liquidació del presupost de 1917, resultant que dins l'arca municipal hi ha 7856'22 pts. que s'incorporen al presupost de 1918.

Autorisar al batle perquè fassi algunes obres de necessitat en la Custura del carré de la Puresa i en el Cortó de la Guardia-Civil.

El batle donà conta dels treballs dels caminers durant la setmana i aixecà la sessió.

NOTA.—Devem rectificar l'acord que posarem en el n.º anterior en el sentit de que els empleats municipals no cobraren cap gratificació p'el treball de la formació de utilitats, sinó solament el personal nomenat en la sessió de 14 d'Octubre.

CRÒNICA DE CANOSTRA

Després dels dies de tempestat, aigo i neu de les anteriors decenes, en aquesta darrera hem disfrutat de dies de sol, dies primaverals i en molts d'ells certa calor produïda p'el xaloc. Aquests dies han estat aprofitats per la gent pagessa per retirar la llenya de la trenca i comensar a entreccavar.

Dia 14 d'aquest mes morí després de rebre el sagrament de l'Extremaunció, D.ª Maria Rosselló Nicolau (a) Randa a l'edat de 58 anys.

Per la activitat, bon tracto i netedat va poder pujar la Fonda coneguda amb el seu cognom qu'ha adquirit justa fama i està molt acreditada per tot. L'hi feren funerals suntuosíssims a la Parroquia i en el Convent i tant a ells com a sa acompanyada en el cementeri hi assis-tí gran concurrència. Acompanyam en son sentiment a sa família especialment a son espós l'amo'n Justeni. Al cel la vegem.

Mos hem enterats qu'en el Certamen literari celebrat en el Seminari Consiliar de Ciutat es estat premiat un treball sobre «El ball de la Cisterna» de la nostra festa de San Salvador, del qu'en resulta ésser autor D. Cristófol Pizá. Felicitem al autor i voldriem poder-lo publicar en les nostres columnes.

En el mateix Certamen es estat premiat amb Accésit el nostre amic D. Andreu Casselles Casselles, acòlit, amb un estudi apològic de la profecia de Jesucrist sobre la destrucció de Jerusalem.

La Caixa Rural d'Artá el dia de Sant Sebastià celebrà Junta General ordinària. En l'impossibilitat de donar-ne conta en aquest número per falta d'espai, procurarem fer-ho en el pròxim.

Desde el dia 20 la Sociedad «Federació Obrera» te oberta una Cooperativa que ven tots els dies, i a totes horas, i a tothom. Fins ara la que existia en aquella entitat estava oberta sols els vespres i únicament p'els socis.

Durant la setmana passada i especialment diumenge hi hagué molta animació a La Sala per donar conta de les existències de cada casa en articles de consum.

DE CAPDEPERA

El Dr. D. Juan Moll i Carrió, fill d'aquest poble, després d'ampliar els estudis en algunes clíniques de Barcelona, ha fixat definitivament la seva residència a casa de sos pares i ha obert ja el seu despatx. Desitjam que l'acert l'acompanyi en l'exercici de la seva professió, i li emviam lo mateix que a sos pares la mes cordial enhorabona.

Moviment de població

NAIXEMENTS

Janer 6.—Isabel Cursach i Riera.—10 Catalina Morey Flaquer.—13 Maria Julià Llobata.—12 Antoni Pascual Viquer.

MORTS

Janer 6.—Francisca Verger i Sans de 56 anys, d'apoplegia.—Dia 13 Maria Julià Llobata de 9 hores d'edat per falta de vitalitat.—Dia 16 Margalida Alcina i Mas de 81 anys de assistència.

Corresponsal
Capdepera 20 Janer 1918

EMBUIS

A la Ciutat de Mallorca un estol d'hommes, nudrits amb la nova saba qui alimenta el gran abre de l'Imperisme Iberic, s'han constituït amb entitat, per donar impuls a les corrents vivificadores i han format un Centre desde el qual irradiarà la nova llum que ha de redimir Mallorca, la nova llum que mos na de treure de les tenebres, en que mos han tengut embolicats els monopolitzadors de les concupiscències. Els crits d'ajuda que desiara eren tlenats, s'ofegaven tot just guaitaven pels retxats de la fosca presó. Mes, avuy això s'ha acabat i es inútil el voler entrebancar el canvi, amb obstacles altre temps insuperables. Un exercit ben endressat. ara hi forma la flor de la Juventut instruída, esta preparat i jayl d'aquell que s'oposà an el seu pas triuntal, pronta caurà empagat de la seva gosadia.

El poble ja no'n vol d'egoistes i per obtenir el major fruit possible d'aquest sentiment, es precis orientarlo, encaminarlo, i aquest treball el realitzarà el Centre Regionalista, amb la fundació del qual, entram dins la nova era precursora de la nostra llibertat.

Tots els qui senten anhels de regeneració, tots el qui tenen conciencia de la nostra personalitat, es precis que s'apleguin al voltant d'aquesta entitat i defensin el programa politic, treballant per conseguir:

(a) Personalitat autònoma dels municipis dins la regió natural.

(b) Personalitat autònoma de la regió natural dins la nació.

(c) Soberania de la nació.

(d) Federació de nacions formant un Estat Ibèric.

No cal dir que noltros estam en tot conformes amb aquest programa, de la consecució del qual, mos ha de venir la desitjada renovació.

ALS SUSCRIPTORS

Son bastants els de fora, que nos envien l'import per gir postal. Aquest es un medi segurissim i cómodo per tots així es que estarem molt satisfets de rebre les pagues per aquest medi. Encara que amb el justificant ja poden demostrar sempre haver pagat, a fi d'evitarnos gastos de correu, per ésser migrada la vida de LLEVANT, emviérem als qui paguin per aquell medi un rebut en blanc amb un número de contrassenya que correspondrà al número de la matriu del carnet. Aquest rebut serà la justificació de pagament.

A América son bastants els qui ni tan sols mos han acusat rebut del periodic, quant mes pagar. Com ho poden fer escrivent cartas a sa família o com sigui, les feim avinent que a tots els qui no hagin pagat l'annualitat passada no les enviarem mes números a no ser que paguin o donin esperances de pagament. No hem de ser pobres i tentos. Quedam entesos?

ENTRETENIMENTS

(Solucions als del número 24 passat)

A les semblances: 1.ª Que te claus. 2.ª Que te garróns. 3.ª Que n'hi ha de colors.

A les preguntes: 1.ª No porque es mort. 2.ª Porque l'amo li va a devant. 3.ª La fosca

A les Endivinales: 1.ª La u 2.ª Una sabata

A la Fuga de vocals.

Mu mare q'en gloria sia
com se murigué digué
qu'es qui se portava be
avont se via cabria.

A la Xarada: Escaló.

D'Avui

Preguntes: 1.ª ¿Quin es s'hostal mes rich d'Espanya? 2.ª ¿Quin es es suc que com mes algo te, mes fort es? 3.ª ¿Quin será el darré homo del mon qui se morirá?

Seemblances: 1.ª ¿Amb que s'asemblien una ploma i una pellia? ¿Amb-a que s'asembli una taula a una aranya? 3.ª Y una volta per aresta a una baldufa?

Endevinaies

1.ª Una cambra, fosca
tota plena de pedassos,
dins ella e-hi viu la mort
i l'homo la du en sos brassos

2.ª Cuita mes grossa
de res mes sa fa.
Me cui el qui estima
i el qui vol nedá
me cui qui estudia
me té l'hortelá.

Peste Bleda
Maimó

Fuga de Vocals

S. v. ls. ss. b. n. . g. . r.
h. a. d' p. ndr. d. c. l.
d' st. p. l. r. s. g. ny.
b. n. s. m. ss. s. d. m. nt s' r.

Xarada

Prima es nota musical
i sa segona també.
i es Tot es un joc formal
qu'han de sebre jugá be.

Les solucions al número qui vé.

REGISTRE

NAIXEMENTS

Maria Bisbal Orell i Antoni Ginard Alzamora.
Total 2.

MORTS

Dia 14-Maria Rosselló Nicolau (a) Randa, casada, 58 anys, de Diabetis.—Total 1.

MATRIMONIS

Dia 12—Mateu Arrom Bernad (a) Boté amb Francisca Sancho Rosselló (a) Leva. fadrins.
El mateix dia—Juan Carrió Sureda (a) Rectoré amb Margalida Amorós Ginard (a) Creu-Vela. fadrins.
Dia 16—Juan Servera Mestre (a) Robassona. fadrins.
Total 3. Sia enhorabona a tots.

Imprenta de Antonio Hozar—Pont d'Inca—1-1918

GRAN COLMADO ARTANENC d'en GUIÉM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licors, dolces, galletas, etc., etc. • Grandiós surtit de Perfumeria

Aquesta casa es s'unica depositaria dins Artá del ANIS TUNEL

Fixau-vos be en sa Direcció: **CARRE de PALMA, 3 - ARTA**

S'agencia Bujosa (a) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsevol encàrrec se li fassa per ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá: Carré de Palma, núm. 3 • Despaig a Palma: Estanc d'es Banch de s'Oll

Grandes Almacenes

: **Juan José** :

de

Vda. Ignacio Figuerola

Sastreteria Camiseria Merceria Zapateria Pañeria
• Laneria Pañoleria Lenceria •
Géneros de Punto Sederia, Artículos para Viaje
OBJETOS DE REGALO

Depósito de máquinas parlantes
— **PATHEFONO** —

PRECIO FIJO

Brondo, 7 9; 11. Boine, 118 • Teléfono, 217

NO IMPORTA

MAI MES SORTÍ D'ARTÁ PER VESTIR DE SASTRE

EN LA

SASTRERIA

D'EN

Juan Juster

se taen i cusen tota casta de vestits d'hom
a la moda i a gust de cada qual

Direcció: Botavant, 14 • ARTA

NO COMPREU CAFÉ
que no passeu abans per sa botiga d'en

JAUME CABRER

que'l té bo i fresc

Allà heu trobareu tota casta de
comestibles i a tot preu

FRUITS, VERDURES, PATATES, etc.

Carré de Antoni Blanes Juan - Antas Puput

FARMACIA

DE

Llorens Garcies

OBERTA A TOTES HORES

Vins i líquors medicinalis

Aixarops de cuos del Dr. Moré

preparat amb erba cuquera d'ARTÁ

PLASSETA D'ES MARXANDO

GRAN BOTIGA

AMB GÈNERO DE TOTA CASTA I A TOT PREU

— **CALSAT FI I DE MODA** —

A CANA VIVES

CARRÉ DE PARROQUIA, 1

CAP BOTIGA

VEN EN MILLOS CONDICIONS QUE SA D'EN

Juan Vicens (a) Jan

Tota casta d'articles, comestibles, galletas, etc.

ES REPRESENTANT DE SA PERFUMERIA

L. CAGGIO

TE DEPOS. T DE MAQUINES DE COSIR

PAPPI I AUCONS

Com també tota casta d'instruments musicals. Bandurries, Guitarras, etc.

DIRECCIO: • **ALCARIOT, 3**

ACADEMIA

de 1.ª i 2.ª ensenyansa

amb clases especials de

FRANCES i

CONTABILIDAD

Preparació per ingress en Ins.
tituts, Normals, Correns i
Telegrafs.

Professors especials

Per preus e informes
dirigirse a son Director

D. Andreu Ferrer

MESTRE NACIONAL

**RONDAIES
DE MENORCA**

per

Andreu Ferrer

Un volum 2 Pesas
en 4.^a

DEMANAULES A LA LIBRERIA DE

FERRER I SUREDA

ARTÁ

En aquesta Administració

podreu encarregar
tota casta de

IMPRESOS

Se serveixen amb prontitud

**LIBRERIA, PAPELERIA
i GENTRE de SUSCRIPCIO**

DE

Ferrer i Sureda

Aquí trobareu paper de tota casta a la menuda i en gros,
llibretes, tintes, llapiceria, etc. etc.

Libres escolars i religiosos

— **A PREU DE CATALEG** —

s'encomanden da tota casta en tota puntualitat

QUATRE CANTONS, 3 ARTA

Ensaimades i Panets

En lloch se troben millós que a la

Panaderia Victori

ES FORN NOU

DE

Miquel Roca Casta

El sa botiga heu trobareu

sempre pans, panet

galletas, bescuits,

rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI

Nefadat, prontitud, i economi

DESPAIG Carré de Palma, 3 bis. ARTA